

MAURO PROSPERI

Púštny bežec, ktorý vypil vlastný moč (Sahara, 1994)

Zabehnúť maratón je výzvou aj pre toho najlepšieho atléta, no moderný ultramaratón je ešte omnoho náročnejší. Okrem toho, že má omnoho viac než štyridsaťdva kilometrov, usporadúva sa na tých najnehostinnejších miestach na zemi.

Takéto podujatia zahrňujú napríklad výstupy na vysokohorské priesmyky tisíce metrov nad morom či zdolávanie ľadovca. Inde je súčasťou diaľkové plávanie alebo cyklistické etapy, ako aj behanie, zjazd na lyžiach a dokonca i kanoistika. Už takmer tridsať rokov sa medzi najnáročnejšie a najextrémnejšie preteky radí takzvaný *Marathon des Sables*, Maratón na piesku. Mauro Properi sa rozhodol, že ho vyskúša.

Najlepší atléti zabehnú dvestopäťdesiatkilometrovú trasu približne za týždeň. Ako už názov napovedá, tieto preteky sa odohrávajú na púšti Sahara, ktorá je jedným z najhorúcejších miest na svete. Aby to bolo ešte zložitejšie, jedlo a oblečenie si musia bežci niesť sami v rukosakoch. V tejto časti Maroka je cez deň niekedy aj 58 °C a v noci, keď pretekári spia pod holým nebom, teplota prudko klesá.

Pitnú vodu majú bežci k dispozícii len na kontrolných stanovištiach na trati. Súťažiaci po celý čas čelia mnohým nebezpečenstvám, ako sú smrtiace hady, jedovaté škorpióny a obrovské púštne pavúky, ktoré majú v priemere aj pätnásť centimetrov, môžu sa pohybovať rýchlosťou šesťnásť kilometrov za hodinu a vedia veľmi bolestivo uštipnúť.

Aj bez rôznych uhryznutí a uštipnutí sa Sahara vyznačuje obzvlášť drsnými podmienkami. Okrem spaľujúcej horúčavy a vyčerpania z behania aj osemdesiatich kilometrov denne sa počas nečakaných piesočných búrok viditeľnosť znižuje na pár centimetrov.

Jedného dňa v roku 1994 podobná búrka Maura takmer zmietla zo sveta. V marci toho roku sa postavil na štartovaciu čiaru spolu s ďalšími stotridsiatimi troma bežcami. Sicílsky policajt bol veľmi skúsený

súťažiaci a už sa mu v živote podarilo dobehnúť niekoľko ultramaratónov. Raz sa dokonca dostal do talianskeho olympijského mužstva.

Teraz prvýkrát pretekal na púšti. Bežal ako o život a na štvrtý deň bol na siedmom mieste. V to ráno sa mu podarilo zdolať tridsaťdva kilometrov a bol vo výbornej forme, hoci jedno chodidlo mal samý pľuzgier. (Pľuzgiere boli pre bežcov veľkým strašiakom. Zakaždým museli aspoň jedného pretekára odviezť z trate a transplantovať mu kožu.) Mauro však veril, že zvládne pokračovať v rovnakom tempe, a keď si na stanovišti vyzdvihol svoj prídel vody, vydal sa na ďalšiu namáhavú etapu.

Krátko po obede sa z ničoho nič strhol silný vietor. Rýchlo naberal na intenzite a Mauro sa odrazu ocitol uprostred zúrivej piesočnej búrky. Ak niekto ešte nezažil búrku na púšti, len ťažko si dokáže predstaviť, aké to je. V priebehu niekoľkých sekúnd sa nebo a zem spoja a vzduch naplnia drobné čiastočky piesku ostré ako britva. Človek

má pocit, že sa mu zabodávajú do celého tela, vchádzajú mu do očí, úst, uší a spôsobujú mu hroznú bolesť. Tmavá kašovitá hmota v ovzduší spôsobuje, že viditeľnosť je takmer nulová.

Vzduch naplnia drobné čiastočky piesku ostré ako britva.

Každý, kto už niekedy zažil piesočnú búrku, vie, že najlepšie je zostať na mieste a prečkať ju. Mauro sa však bál, že ho piesok zaveje, a navyše nechcel stratiť svoju vedúcu pozíciu. Zdalo sa mu, že najlepšie preto bude pokračovať v ceste, ale keď vietor ustal a vzduch bol čistejší, ihneď zistil, že sa stratil.

Búrka trvala viac než šesť hodín a premiestnila tony piesku, takže pretekárska trať vyzerala celkom inak, než čakal. Vedel, že nemá šancu uhádnuť, kadiaľ treba ísť, tak otvoril ruksak a vytiahol z neho signalizačnú svetlicu. Bežci ju museli mať pri sebe, aby ju v prípade núdze vedeli vypustiť do vzduchu, upozorniť organizátorov a ukázať im, kde sú.

Mauro svetlicu vypustil, ale pomoc neprišla. Počas búrky sa tak veľmi vzdialil od trate maratónu, že jeho signály nikto nevidel. Organizátori si všimli, že chýba, a poslali za ním pátraciu skupinu, ale netušili, kde ho hľadať. Mauro sa na púšti s rozlohou vyše desať miliónov kilometrov štvorcových ocitol celkom sám.

Po niekoľkých hodinách sa mu minula voda, potom do prázdnej fľaše cikal, aby mal aj naďalej aspoň nejaký zdroj tekutín. Počul o tom, že ak niekto chce prežiť na púšti, má sa presúvať len skoro ráno alebo predvečerom, keď sa vzduch mierne ochladí a stále je relatívne vidno. Zároveň však vedel, že hoci sa cez deň ukryje pred páľčivým slnkom, pokojne môže zomrieť od smädu.

Ťažko povedať, akú diaľku sa mu podarilo prejsť, ale na tretí deň Mauro narazil na starú opustenú náboženskú svätyňu. Vnútri bola stiesnená a tmavá, a keď si jeho oči privykli na šero, uvidel na strope sedieť kolóniu netopierov. Pár z nich zabil a netopieri krv vypil. Musela chutiť odporne a zrejme nebola ktovieako osviežujúca, ale lepšia ako nič. Mauro si už v tej chvíli uvedomoval, že ak to takto pôjde ďalej, dlho neprežije.

Mauro sa na púšti s rozlohou vyše desať miliónov kilometrov štvorcových ocitol celkom sám.

Napadlo mu, že ak zostane vo svätyni, časom ho možno nájdu. Do strechy zapichol malú taliansku vlajočku a dúfal, že upúta pozornosť pátracieho tímu, ale v kútiku duše sa zmieroval s tým, že kým ho nájdu, možno už bude mŕtvy. No takto sa jeho rodina aspoň dozvie, čo sa mu stalo, a bude ho môcť pochovať.

Podobne ako každý pretekár, ktorý sa zúčastňuje takýchto podujatí, aj Mauro vedel, že umieranie od smädu je naozaj strašné. Vážne premýšľal nad tým, že si radšej vezme život sám. Z ruksaku si vytiahol vreckový nožík, napísal svojej manželke a rodine list na rozlúčku a prerezal si zápästia, aby vykrvácal. Uložil sa do pohodlnej polohy a čakal na smrť.

Prišlo ráno a Mauro bol v šoku, že je ešte stále nažive. Bol síce vysilený, ale keď si skontroloval zápästia, zistil, že takmer vôbec nekrvácal. Zrejme práve preto, že bol taký dehydrovaný, sa mu krv zrazila a prestala tiecť. To, že tak zázračne prežil, mu dalo novú nádej. Ešte včera túžil zomrieť a teraz bol zrazu odhodlaný bojovať o život a opäť vidieť svoje tri deti. Ak nomádi a iní ľudia na Sahare dokážu prežiť, prečo by nemohol aj on?

Blízke stretnutie so smrťou tiež obnovilo jeho vieru vo vlastnú silu a schopnosti. V nasledujúce dni pomaly kráčal k zahmlenému pohoriu, ktoré bolo vzdialené asi tridsať kilometrov.

V batohu mu nezostalo žiadne jedlo na cestu a nemal už ani čo piť, teda až na trochu rosy, ktorú každé ráno nazbieral, a moč vo fľa-

ši. Žiadny človek by dobrovoľne nevypil vlastný moč, ale Mauro bol skutočne zúfalý a nemal na výber. Našťastie sa mu niekoľko dní za sebou podarilo chytiť jašteričky, takže úplne nehľadoval. Každú noc sa zahrabal do piesku, aby sa ukryl pred chladným púštnym vzduchom.

Takto vydržal deväť dní, až napokon narazil na saharských nomádov Tuaregov. V tej chvíli sa nachádzal dvestoštyridsať kilometrov od

Vydržal deväť dní, až napokon narazil na saharských nomádov Tuaregov.

oficiálnej trasy maratónu a viac než dva dni cesty od najbližšej nemocnice. Zatúlal sa až za hranice, do Alžírsku, a nomádi ho na ťave odniesli do vojenskej základne. Vojaci si najskôr mysleli, že Mauro je špión, ale keď sa veci vyjasnili, správali sa k nemu omnoho vládnejšie

a zabezpečili mu prevoz do mesta.

Mauro prežil, no nielen to. Hoci takmer skolaboval a z neúspešného maratónu sa musel zotavovať ešte ďalšie dva roky, nevedel sa dočkať, ako sa na Saharu vráti. Obrovská púšť ho takmer pripravila o život, zároveň mu však nesmierne učarovala. Nasledujúce dva roky organizátori, rázne zamietli jeho žiadosť o účasť na pretekoch, ale na tretíkrát už ustúpili. Po niekoľkých nevydarených pokusoch sa mu v roku 2002 podarilo skončiť na trinástom mieste.

Ešte včera túžil zomrieť a teraz bol zrazu odhodlaný bojovať o život.